Bentiaraq Ottosen EM 2026/411 og 412

Atassut 18. november 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest på Inatsisartuts FM2027 at fremlægge et forslag til en ordning, der skal gøre indenrigsflyrejser i Grønland billigere for personer med fast bopæl i Grønland. Forslaget til ordningen skal blandt andet indeholde en vurdering af særlige priser baseret på bopæl eller tilskud til rejser, særlige ordninger for personer bosat i yderdistrikter eller områder med begrænsede muligheder for flytransport, antallet af rejser pr. år, der kan ydes tilskud til, mulige finansieringsformer samt ordningens økonomiske, administrative og samfundsmæssige konsekvenser.

(Medlem af Inatsisartut, Mette Arqe-Hammeken, Naleraq) Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at

Naalakkersuisut pålægges i forbindelse med fornyelsen af servicekontrakterne for passagertransport i Østgrønland at sikre en fast helårlig flybetjening af Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit, herunder de nødvendige trafikforbindelser mellem bostederne, samt at sikre, at flyforbindelsen til Island opretholdes og forbedres. Naalakkersuisut pålægges samtidig hurtigst muligt at udnytte de muligheder, der findes inden for de gældende aftaler, til at forbedre transporten af passagerer, post og gods.

(Medlem af Inatsisartut, Mette Arqe-Hammeken, Naleraq)

Grønland er et land, hvor der kan være store udfordringer med både luft- og søtransport. Derfor lægger vi i Atassut stor vægt på at være med til at udvikle og sikre de nødvendige transportforbindelser i hele landet.

I Atassut mener vi, at infrastrukturen og transportforbindelserne er helt afgørende. De er grundlaget for udviklingen af vores land og for sammenhængskraften i vores samfund. Transport handler ikke kun om at flytte mennesker fra A til B. Det handler også om at skabe muligheder og sikre, at hele befolkningen kan være en del af samfundet.

Vi mener, at mange af de transportmæssige udfordringer kan forbedres gennem politiske prioriteringer og ændringer i servicekontrakterne. Men hvis der skal indføres særlige ordninger, er det vigtigt, at vi også undersøger, hvad det vil koste samfundet som helhed.

Atassuts mål er at sikre bedre, mere stabile og mere økonomisk overkommelige transportforbindelser i hele Grønland. Derfor mener vi også, at vi er nødt til at tage nogle større politiske spørgsmål op. Et af disse spørgsmål er, om den nuværende eneretsstruktur på transportområdet skal vurderes på ny.

I Atassut lægger vi stor vægt på at udvikle konkurrencen mellem virksomhederne. Vi mener også, at det bør være en del af den politiske debat, om nogle af de offentligt ejede virksomheder på sigt kan privatiseres.

Vi kan eksempelvis se på, at vi nu har fået to internationale lufthavne og en regional lufthavn. I Atassut ønsker vi derfor at undersøge, hvordan vi kan åbne mulighederne for, at udenlandske flyselskaber også kan komme til Grønland og bidrage til udviklingen af vores transportsektor.

Vi mener, at servicekontrakterne for passagertransport i Grønland skal skabe bedre resultater, end de gør i dag. Først og fremmest ønsker vi at prioritere løsninger på de store transportmæssige udfordringer, som vi oplever i Nordgrønland og Østgrønland.

Transportforholdene i særligt Nordgrønland og Østgrønland skal forbedres. Naalakkersuisut bør have særlig opmærksomhed på disse områder. I disse dele af landet er lufttransport helt afgørende for befolkningen, og de begrænsede transportmuligheder har direkte betydning for menneskers hverdag.

Det er derfor områder, som bør prioriteres højt.

Vi mener, at der er behov for at forbedre infrastrukturen, skabe bedre sammenhæng i flytrafikken, udvide transportmulighederne og arbejde for priser, som befolkningen har bedre mulighed for at betale.

Vi tror på, at mulighederne for lavere billetpriser og særlige prisordninger bliver bedre, hvis vi åbner markedet for flere aktører, og hvis den nuværende eneretsstruktur bliver erstattet af større konkurrence mellem selskaberne. Det skal naturligvis ske på en måde, hvor driften fortsat er økonomisk bæredygtig og stabil.

Det er netop Atassuts grundlæggende synspunkt, og vi mener, at dette spørgsmål bør være et af de vigtigste i den videre politiske vurdering.

I Atassut vil vi gerne understrege, at udfordringerne ikke alene kan løses ved at indføre særlige billetpriser baseret på fast bopæl i Grønland.

Vi mener, at der også skal arbejdes for at åbne markedet, så udenlandske flyselskaber får mulighed for at etablere forbindelser til Grønland. Samtidig bør vi åbne flere ruter og forbindelser, eksempelvis til Island, Norge, Canada og andre dele af verden.

Grønland har sine egne geografiske og samfundsmæssige forhold, og vi kan ikke uden videre sammenligne os med andre lande. Derfor er det vigtigt, at vi tager udgangspunkt i vores egne udfordringer, både når det gælder lufttransport og søtransport. Vi skal skabe bedre og mere holdbare transportmuligheder, som passer til vores land.

Vi mener også, at der er behov for en politisk drøftelse af transporten af breve og pakker mellem byer og bygder. Tidligere, da Kangerlussuaq fungerede som et centralt knudepunkt og indgangsport til Grønland, var der bedre muligheder for at samle og videresende post og pakker.

Efter at denne funktion i højere grad er blevet flyttet til Nuuk, er der opstået udfordringer, som vi mener bør undersøges nærmere. Derfor bør der være en tættere dialog mellem Air Greenland og Tusass om, hvordan transporten af post og pakker kan forbedres.

Forsyningspligten i hele landet er også vigtig, ikke mindst i de mere afsidesliggende områder. Derfor skal vi undersøge, hvordan transportmulighederne kan forbedres, særligt i Nordgrønland og Østgrønland.

På den baggrund kan Atassut ikke støtte punkt 411, da vi mener, at mulighederne for konkurrence skal åbnes mere. Vores mål er, at alle borgere skal have mulighed for at rejse billigere.

Vi har hele tiden haft den opfattelse, at de nye lufthavne, herunder de to internationale lufthavne og de regionale lufthavne, ikke automatisk vil føre til lavere billetpriser. Så længe Air Greenland eller andre selskaber ikke bliver mødt af reel konkurrence, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for at forvente, at priserne falder.

Derfor er det centrale spørgsmål for os: Hvad skal vi gøre som det næste?

Skal servicekontrakterne for passagertransport styrkes og forbedres, eller skal der åbnes for flere muligheder og større konkurrence?

Og det sidste spørgsmål er: Er vi parate til at byde udenlandske flyselskaber velkommen til Grønland, så de kan være med til at udvikle vores transportsektor?

Atassuts svar er klart: Konkurrencen skal sættes i gang, hvis vi ønsker at udvikle vores økonomi. Vi skal skabe flere internationale forbindelser og udvide mulighederne for transport til og fra Grønland.

Transportforbindelserne i Østgrønland

I Atassut mener vi, at forslaget om transportforbindelserne i Østgrønland er særdeles vigtigt, fordi transport er en helt nødvendig del af borgernes hverdag.

Vi mener, at lufttransporten i Østgrønland kræver særlig opmærksomhed. Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit er alle en del af Grønland, og borgerne i disse områder skal have de samme grundlæggende transportmuligheder som resten af befolkningen.

Det skal sikres, at borgerne har adgang til transport, uanset hvor i landet de bor. Det må ikke være sådan, at man har færre muligheder for at rejse, blot fordi man bor i Tasiilaq eller Ittoqqortoormiit.

Transport handler ikke kun om flyrejser. Det handler også om muligheden for at være sammen med sin familie, komme til behandling på hospitalet, tage en uddannelse, passe sit arbejde og udvikle erhvervslivet.

Vi skal især være opmærksomme på de transportmæssige udfordringer, som borgerne i Østgrønland oplever. Vejrforholdene, de store afstande og de begrænsede flyforbindelser gør det ofte vanskeligt for borgerne at planlægge deres rejser.

Derfor er det nødvendigt, at Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit har faste og stabile flyforbindelser året rundt.

I Atassut mener vi, at de reelle transportbehov skal være udgangspunktet, når servicekontrakterne skal fornyes. Der skal sikres faste, sikre og pålidelige flyforbindelser, og transporten mellem de forskellige bosteder i Østgrønland skal forbedres.

Når borgerne har behov for at rejse mellem Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit, skal der være bedre muligheder for at gøre det.

Flyforbindelsen til Island har også særlig stor betydning. Island er en vigtig forbindelse for Østgrønland og kan skabe bedre muligheder for både borgere, erhvervsliv, studerende og patienter.

Derfor skal det sikres, at flyforbindelsen til Island fortsætter, og Naalakkersuisut bør arbejde for at forbedre mulighederne yderligere.

Forbindelsen til Island handler ikke kun om turisme. Den handler også om de behov, som borgerne i Østgrønland har i deres hverdag.

I Atassut mener vi desuden, at Naalakkersuisut hurtigst muligt skal udnytte alle de muligheder, der allerede findes inden for de gældende servicekontrakter.

Vi skal ikke blot vente på, at de nye servicekontrakter træder i kraft. Hvis der allerede nu er muligheder for at forbedre transporten af passagerer, breve og pakker, skal disse muligheder udnyttes hurtigst muligt.

Borgerne skal ikke opleve unødvendige problemer med at modtage deres post og pakker, og de skal have bedre muligheder for at rejse, når behovet opstår.

Grønland er et meget stort land, og vores byer og bygder ligger spredt over store afstande. Derfor skal vores transportsystem tilpasses de geografiske forhold, vi har her i landet.

Alle dele af Grønland har betydning, og vi må især sikre, at de mere afsidesliggende områder ikke bliver nedprioriteret.

I Atassut mener vi, at forbindelsen mellem Østgrønland og resten af landet skal styrkes. Tasiilaq, Kulusuk, Nerlerit Inaat og Ittoqqortoormiit er en del af Grønland, og borgerne i disse områder skal have de samme muligheder for at være en del af landets udvikling.

Med disse bemærkninger kan vi meddele, at vi støtter forslagsstillernes forslag.

Vi støtter ligeledes Naalakkersuisuts ændringsforslag til punkt 411, og vi anbefaler, at de to punkter, som forslagsstilleren har fremsat, henvises til behandling i Anlægsudvalget.

Tak for ordet.